

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13258

FAR DEM "SHVAKHINKN"

K. M.(Konstantin Mikhailovich)

— — — — —
•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ק. טאניוקאוויטש.

פאר דעם
"שוואכינקן"
פאר דעם

"דיש - ז. גראסמאן.

צענטראלע יודישע פובליאציע
אין פרעסע ארכיוו -

פארלאג "קולטור-ליגע" ביאליסטאק.

1921.

№ 32

דוקערני טישאנרוניק ביאליסטאק, ליטוויש 25.

ק. סטאניוקאוויטש.

דד. י. א. מעריסאן

פאר דעם
„שוראכניקן“

פון דער סעריע: „ים דערציילונגען“.

איבערזעצט ז. גראַסמאן.

צײַטשריפט פֿיר ייִדישע פֿיִבליאטעק
אין פֿרעסע ארכיוו

פארלאג „קולטור-ליגע“ ביאליסטאָק.

1 9 2 1.

№ 32.

דרוקערוי מישאנדזשעניער.

— № 32 —

— DLA SŁABIEGO —

Powieść

K. Staniukowicza

Wydawnictwo

„Kulturalno-Oświatowe”

w Białymstoku.

Drukarnia Miszondznika

Lipowa, 10

פאר דעם „שוואכינקן“

אין דער סודות-פולער טונקלקייט פון דער
טראַפּישער לבנה-נאכט איז געשוומען א מלחמה
זעגל-שיף.

זי איז געשוומען צו דרום, לויכט שאַק-
לענדיק זיך און האָט מיט איר שארפן נאָז אדורכ-
געשוויטן די ליכטנדיקע וואסער.

אויף די דריי מאסטביימער פון שיף זינגען
געווען אָנגעצויגן אלע זעגלען. ס'האָט געבלאָזן א
בלויכער, ווייכער מורח-ווינט און די שיף האָט זיך
לייכט און שיין געהויבן פון כוואליע צו כוואליע
דורכמאכנדיק 12 קילאָמעטער א שעה.

ס'איז געווען א ווינדערלעך-שווע נאכט.
דער אטלאַנטישער אָקעאן, וואָס איז זינגער
רויק אין אַט די מקומות פון אייבוקן פאסאט,*
האָט ווי געדרימלט און ליבלעך מעכטיק געקניקלט
זינע כוואליעס, באַגאַסן מיט זילבער-שיין פון דער

* דער מורדדיקער ווינט אין די טראפישע לענדער.

פולער לבנה. און די לבנה האָט אַראָפּגעקוקט פון סאַמעטענעם הומל, וואָס איז געווען באַזויט מיט ברייליאַנטענע, מילד-פּינקלענדיקע שטערן. פון אַקעאן האָט געווייט מיט אַ צארטער קילקייט. ארום איז שטיל.

דער וואַך-אַפיציר, אינגאנצן אין ווייסן, מיט אַ פּינאנדרעגשפּילעטן קאַלנער פון בלווע, איז זיך אַרומגעגאַנגען איבערן בריקל און האָט באַקוקט דעם האַריוואָנט: זעט זיך נישט אפּטער אַ שטורעם-וואַלקנדיג אָדער באַמערקט זיך נישט אן אַנטקעגנענדיקע שיף. פון צייט צו צייט פּלעגט ער אויסשרייען: קוק פּאַרויס!

—דאָ! מיר קוקן—פּלעגן ענטפּערן 2 שטימען נישטאַמאַל און ווידער שטיל.

די גאַנצע אַפטיילונג וואַך-מאַטראַסן איז גע-ווען אויף די ערטער. פּדי זיך נישט אונטערגעבן דעם שלאַף, פאַרקלעבן זיך די מאַטראַסן גרופּעסווייז און פירן צווישן זיך פאַרשיידענע שמועסן. מ'דערמאָנט זיך אָן דער הויס, מ'דערציילט זיך מעשיות און מ'בייט זיך מיט קרויטישע מיינונגען, אַפּטמאַל גאַנץ בייסיקע, וועגן דעם קאַפיטאַן, וועגן עלטסטן אַפיציר, וועגן דאָקטאָר און אנדערע.

און דער צוציענדיקער דרימל גנבעט זיך אזוי שטיל, און פאמעלעך אין דער ווייכקייט פון דער ווינדערלעכער נאכט און אינם נחתדיקן וויזען פון צארטן אָפּפּרוּשנדיקן ווינטעלע. און ס'וואָלטן געוויס אינגעשלעפּן די מאַטראַסן, ווען אויף דער וואַך וואָלט געשטאנען אַן אנדער אָפּיציר, ווייל דאָ איז שטענדיק אזוי שטיל און רויק, אז די מאַטראַסן האָבן כמעט גאַרניט וואָס צו טאָן. נאָר בעת אַט דער אָפּיציר שטייט אויף דער וואַך דארף מען זיך זייער פאַרויכטיק. ער איז אַ רשע. די מאַטראַסן האָבן אים טאַקע אזוי אַ נאַמען געגעבן: „דער רשע“. ער גנבעט זיך אונטער, ווי אַ קאַץ, און ווי נאָר ער דערזעט אַ דרימלענדיקן מאַטראַס שלאָגט ער אים מכּוּת רצח. ער שלאָגט מיט אַזאַ מין גכּוּריות, אזוי ווי ס'וואָלט אינדעראמתן געווען אַן אומגליק, וואָס דער מאַטראַס כאַפט אַ דרימל, נאָטש ער איז גרײַט אַלע מינוט אויפכאַפּן זיך. און די מאַטראַסן ראַנגלען זיך מיטן שלאָף און קוקן הינטערװײלעכס אויפן בריקל, ווי עס שפּרייזט אים דער רשע.

—אוי, סאַראַ מאַכלע, חברת! ווי גוט עסאַזיין!—

האַט זיך דערהערט אַ ווייכע, האַרציקע שטימע.—
אזעלכע נעכט וועט איר אין אונזערע מקומות גיט

אַנזען... סאַראַ מחיהדיקע וואַרעמקייט... און די
שטערנס... זע נאָר, ווי זיי זיינען איבערן גאַנצן
הימל צעזייעט... און דער אָקעאַן איז אזא ליבלעכער,
נחתדיקער... ס'איז פשוט זיך ניט אָפצוקוקן!

— אזוינע רויקע ערטער איז נויטאָ קיין סך.
ווארט, מירן אַרויסגיין פון די טראַפיקעס, מיר וועלן
נאָר אַרטינגטן אין אינדישן אָקעאַן... וועסטו שוין
וויסן וואָס הייסט זיין אַ מאַטראַס!—האַט געענטפערט
אַ צווייטער מיט אַ הויזעריקן באַס-קול.

— ס'איז עפעס מוראדיק אין אינדישן?

— פטור נו, נאָך ווי מוראדיק! דיר, גוטער
ברודער, וועט זיין גאַרניט פויגלדיק. ניט פאַר דיר
איז צו דינען אין פּלאַט. דו מיט דיין פּלאַסן פּנימל
און מיט דיין אויסגעדארטן גופל וואָלסט געדאַרפט
אויפן פּידל שפּילן און מער גאַרניט. אָבער דאַרטן,
ווי נאָר עפעס גלייך דערהערסטו אַ פּעסדיקן אויס-
געשרי פון באַצמאַן:*) „אַלע אינדערהויך!“ דאָ דאַרף
מען דער שיף אן אנדער ריכטונג געבן, דאָ מוז מען
די זעגלען אראָפּנעמען אָדער גאָר די שטורעם-זעגלען
אויסשפרוויטן. און דו ברודער-לעבן, ביסט גאַרניט
פון דעם פּאַסאַן. ניט אומזיסט רופט מען דיך „דער
שוואַכיקער“ - דו ביסט טאַקע אזא.

(*) אן עלטער סאַמראַס.

דער דאָזיקער מאַטראָס, וואָס מ'האַט אויף
דער שיף גערופן „דער שוואַכזינקער“ און קיינמאָל
ניט ביי זיין אמתן נאמען, איז געווען א קלייניגקער,
דיניגקער בחורל, מיט אן איינגעפאלענער ברוסט,
א בלייכן פנים און מיט א מילדן, א בוסל דער-
שראָקענעם בליק.

אַט דער יונגער מאַטראָס, וואָס האָט געשטאמט
פון דאָרף, ווו ער איז א פאַסטויך געווען, האָט זיך
בשום אופן ניט געקאנט צופאַסן צום שווערן,
ספנותדיקן לעבן פון ים-דינסט.

ער האָט זיך מיט אלע כוחות באַמיט צו
ייערן אזא בראווער מאַטראָס, ווי די איבעריקע,
אַבער דאָס האָט זיך אים ניט איינגעגעבן. אים האָט
געפעלט דער פיזישער כוח און די ספעציפיש-
מאַטראָסישע אומדערשראָקנקייט.

דער צווייטער איז געווען א געזונטער, פעסט-
געבויטער מאַטראָס פון א יאָר 40. ער איז געווען
טיילווייז גערעכט, ווען ער האָט געזאָגט, אז דער
שוואַכזינקער טויג נאָר צום שפילן אויף א פידל.
יענער האָט טאָקע באמת געשפילט און געשפילט
האָט ער מיסטערהאַפט, אַבער ניט אויף א פידל,
נאָר אויף א האַרמאָניק, און מיט זיין שפילן פלעגט

ער פארשאפן גרויס פארגענוגן אלע מאטראָסן, באַ.
זונדערס אָבער אָט דעם שטארקן, געניטן מאטראָס,
לעאנטיען. צוליב דעם, מן הסתם, האָט זיך לעאָנט?
זייער גוט באַצויגן צום יונגן מאטראָסל און האָט
אויף אים רחמנות געהאַט. און ניט נאָר לעאָנט,
נייערס אלע מאטראָסן האָבן זיך צום „שוואַכונקן“
באצויגן ווייכער.

אפילו דער באַצמאַן פעאדאסיעוו, אַ מענטש
מיט אַ „שווערער האַנט“, פלעגט אויך ניט אויסנוצן
זינע קיילערשע שטיק אויפן שוואַכונקס ציינער.
אויב ער פלעגט אים אפילו יא דערלאַנגען, איז דאָס
נאָר געווען גלאַט אזוי, „צוליב אַרדענונג“, אָבער אן
שום סימן פון אַכזריות.

— פאַרשטייט איר מיך — פלעגט זיך דער
באַצמאַן פאַרענטפערן — ס'קאָן נאָך פון אים די
נשמה אַרויספלייען, אויב מיזאַל אים ווי געהערליק
אַרטיקאַטעווען...

און וואָס קען מען צו אים האָבן משטיינט
געזאַגט...

ער סטאַרעט זיך אפילו, אָבער וואָס פאַר אַ
מאַטראָס איז ער! — פלעגט פעאדאסיעוו צוגעבן
מיט אַ מינע פון פאַראַכטונג.

— א שרעקעדיקער ביסטו, שוואַכונקער, — האָט
געטענעט לעאנטו.

— אוי, ווי אַן האָב מורא, ברודער! — האָט
דער שוואַכונקער אָפגעענטפערט ווי א פאַרשוידיקטער.

II.

דער זיגער האָט געשלאָגן 2.

— דיזשורנע, פאַרביטן! — האָט דער באַצמאַן
אויסגעשרייען.

— דאָ! — האָבן צוויי שטומען גלייכצייטיק
געענטפערט.

פון אַ גרופע מאַטראַסן, וואָס זיינען געזעסן
ביים האַרמאַט, און געפלוידערט, האָבן זיך אָפגע-
טילט 2 — לעאנטו און „דער שוואַכונקער“.

דער באַצמאַן האָט מיט אַ שטרענגן טאָן
פון אן אויבערהאַר זיך געווענדעט צו זיי:

— אויפמערקזאַם קוקן פאַרויס!

— גוט, מיר ווייסן, — האָט פויל אָפגעענטפערט

לעאנטו, אַ ביסל פאַרווונדערט, וואָס דער באַצמאַן
געפונט פאַר גייטיק צו מאַכן אים, דעם אלטן, אויס-
געפרוּטן מאַטראַס, אַ באַמערקונג וועגן אַזאַ
קליינקייט.

— דו, אלטער תרה, ווייסט, אָבער יענער...
היי, שוואַכונקער!

— דאָ! — האָט אַ דערשראָקענער דער שוואַכונג-
קער געענטפערט.

— מיט ביידע אויגן קוקן, און אויב איר וועט
עפעס דערזען, זאָלט איר ביידע גלייך אַ געשרי
טאָן, הערסט?

— דאָ! כיוועל קוקן!

— זאָלסט גיט אַרנישלאָפן, נאַרזשער קאַפּ.
ווייסט, ווער איז אויף דער וואַך?

— „דער רשע“, הער פעאדאסיעוו.

— וועסט פאַרשפעטיקן אויסשרייען, וועט ער
הייט? דיר אַרנינפּיפּן. וואָט וועט פון דיר דאַמאַלסט
בלייבן?

— כ'ווייס גיט! — האָט דער שוואַכונקער אַ
צוציטערטער אויסגעמורמלט.

— אַ סקעלעט וועט פון דיר בלייבן, אָט וואָט!
— וואָס האָסטו זיך אינגעגעסן אין דעם יינגל,
לאָז אים אָפּ, מ'ווארט דאָך אויף אונג, — האָט לעאַנטי
באַמערקט.

ביידע מאַטראָסן זיינען אוועק צום נאָז*) צו.

(*) דער פּאָדערשטער טייל פון שיק.

— א צינגל א ביסל ביים באצמאן, זאל זי
אים נאָר אָפּדאַרן, ריבוננו של עולם! — האָט לעאַנטג,
מיט פעס אַרויסגערעדט אין האָט זיך פאַרקוקט אויף
דער גלאַנציקער אויבערפלאַך פון אָקעאַן.

געקוקט האָט אויך דער שוואַכניקער און ער
איז פאַרשטויבונגערט געוואָרן פון התפעלות. אזוי שיין
איז געווען די זילבערנע ים-ווייטקייט.

ער איז געווען פאַרפישופט און פון דער נאכט-
פראַכט, און פונם הימל, וואָס האָט געפּינקלט מיט
מיליאָנען שטערן, און פון סודות-פּילן, ליבלעך-רוישן-
דיקן אָקעאַן.

קינדווייז, בעת ער איז אַ פּאַסטוך געווען,
פלעגט ער זיך אָפט אזוי פאַרקוקן אויפן הימל,
אויף דער לבנה און די שטערנס, און איצט האָט ער
זיך אינגאַנצן אָפּגעגעבן דער באַטראַכטונג פון דער
פאַרפישונג-דיקער נאַטור. ער איז געווען אַדורכגע-
דרונגען מיט אַ שטאַרקן געפּיל פון התפעלות און
גלייכצייטיק געשפּירט די דערהויבנקייט און מעכ-
טיקייט פון דער נאַטור. ער האָט גיט געהאַט קיין
ווערטער אויסצודריקן זיינע געפּילן, נאָר זיין אויפ-
געטרייטלטע פּילבאַרע נשמה האָט דערשפּירט עפעס
גרויסעס און שרעקלעכעס.

עטלעכע מינוט האָט געדויערט דאָס שטיל.

שוויגן.

לעאנט איז געזעסן אויף זײַן אָרט, האָט אַלע
רגע א קוק געגעבן אויפן האַרזשאַנט און זיך גע-
טראַכט: ווי גוט וואָלט עס געווען איצט כאַפן אַ
דרימל! ער האָט שוין געוועסט אָנגעהויבן פּיך-
מיטן נאָז, אָבער ער האָט זיך דערמאָנט אָן „רשע“.
ער האָט זיך אַ כאַפּ געטאַן און געוואָרפן אַ
בלוק אויף זײַן חבר: צו איז ער גיט אינגעשלאַפן?
דער התפעלותדיקער אויסדרוק פון זײַן חברס
בלאסן פנים, וואָס איז אויסגעקומען נאָך בלאסער
אנטקעגן שײַן פון דער לבנה, האָט שטארק פאר-
ווינדערט לעאנטיען.

— אַקוראט ווי אַ משוגענער זעט ער אויס—

האָט ער א טראַכט געטאַן און ציט בחורל האָט ער
געזאָגט:

...סארא גוטסקייט דאָ צווישן, ברודער! פונקט
ווי אין אַ וויגעלע, זאָל פּעלן אַ האַר! און דער
ווינט בלאָזט זיך אזוי צו, ווי ער וואָלט זיך דווקא
וועלן אינשליעפערן. און דו, שוואכנקער, היט זיך.
„ער“ גיבעט זיך צו ווי אַ שד און... פאַראַכטאַגן
האָט ער געפאַקט אַזא יונגמאנטשיק ווי דו... אחוץ

וואָס ער איז אים פאַרפאַרן אין „צאָן-געסעלע“, האָט
ער געהויסן אַרטיגלייגן אים פינף און צוואַנציק.
נאָך דער שוואַכניקער איז אוצט געווען ווייט,
ווייט פון דער ווירקלעכקייט. ער האָט זיך פאַרגעסן
אַן דער גאַנצער וועלט: אן זיין דינסט, אָן „רשע“.
אזוי איז אוצטער אין ווען נישט געלעגן די שמוץ
וואָס עמעצער האָט אַנומלטן געקראָגן.
הויזדעם, וואָס ער האָט מורא געהאַט פאר
קלעפּ, אזוי ווי אלע פּוּזש-שוואַכע מענטשן, האָט אין
אזוי דערפון געלויטן זיין מענטשן-געפיל. ער האָט גע-
שפּירט, אז דער גאַנצער מענטשלעכער פּוּד ווערט
דורכדעם געטראָטן מיט די פּיס אָן דעם אלץ האָט
ער אוצט פאַרגעסן. ער איז געווען גאָר אין אן אַנדער
וועלט.

און אזוי ענטפערנדיק אויף די פראגעס, וואָס
האַבן אים שטארק געמאַטערט, האָט ער אַרויסגע-
רעדט:

— און די וועלט האָט קיין סוף נישט... און
אזוי פיל אָקעאנען זענען דאָ...
... א סך צו אַ ביסל דאָס איז נישט דיין זאך.
נישט מיין זאך, אָבער איך קוק ארום און
עס טראכט זיך.

טראכט נישט און א סוף! דערויף זיינען
דאָ אָפּזיצירן, ווי לערנט מען אָט די אלע שטותן פון
וועלט-שמעלט...

איטלעכס מענטש מאָג טראַכטן... די נשמה
בעט... אָט נעם, למשל, די שטערנס, האָט ווייטער
גערעדט דער שוואַכונקער מיט א ציטערדיקן קול,
אויפהייבנדיק די אויגן צום הימל... פון דאַנען
זיינען זיי פּוּטשונקע, אָבער אין דעראַמתן זיינען זיי
מוראדיק גרויס... דער מיטשמאַן * האָט אַנוסטן דער-
צוילט. און ווייט-ווייט זיינען זיי פון אונז, דערויבער
קומען זיי דור אויס אזעלכע מאַנטשונקע... אין זיי
זיינען פאַראַן אין די מיליע מיליאָסן! אָט הענגען
זיי זיך אין הימל... איינע לעבן די אַנדערע אַ
מאָדנער ווונדער! אָדער נעם, אַ שטייגער, די לבנה.
זי שפּאַצירט זיך אזוי אַרום אַבערן הימל און באַ-
גיסט אונז מיט ליכטיקייט... אָבער פּוּטשונקע איז זיי
וואָס איז אין אַרץ היינט גיי ווייט! און מיר שווי-
מען דאָ אַרום. ווי פּלאַטקעלעך זיינען מיר דאָן אויף
גאַטס וועלטל.

לעאָנט האָט גאַרנישט געוואָלט וויסן וועגן אָט
די אלע איינעלע ענינים.

זיין גאַנץ פרוערדיק מאַטראַסן לעבן האָט זיך
(*) אַ אַפּיציר אויף אַ שיף.

אזוי צונויפגעלייגט, אז ער איז געוואָרן א פאט
ל'סט (*). ער האָט געלעבט ווי „גאָט גיט“. אויב דער
קאָמאָנדר איז אַ גוטער מענטש לעבט זיך נשקשה
דיק. אויב ניט -- מוז מען ל'נדן. אין כדי עס זאָל
זיין ל'כטער אַרזבערצוטראָגן די צרות פלעגט
ער זיך אָנשיכורן ביזן פאַרלירן דעם באַוויסטזיין,
און דאמאָלסט האָט זיך אים געדוכט, אז ער איז אַ
פרטער מענטש.

זינע מחשבות זינען געווען פון ריין פראַק
טישן כאַראַקטער. זיין שווערע, אהריותפולע אַרבעט
פלעגט ער אויספירן טיילווייז פון געוויינשאפט,
טיילווייז כדי אויסצומיידן באַשטראָפונג און דעם
שוואַכניקנס רייד אז אים אויסגעקומען אזוי משונה.
ווייל, אז ער האָט געפונען פאר נייטיק אַרויסצוואַגן
זיין מיינונג וועגן דעם.

מיט אַן אַנטשלאַסנקייט פון אַ מענטשן, וואָס
פאַרלירט זיך גיט ביי קיין שום געלעגנהייט, האָט
ער דרייט און זוכער אַרויסגערעדט:

גאָט האָט אלץ באַשאַפן ווי עס געהער צו
זיין: דעם הימל, די ערד, דעם ים און די שטערנס

(* אַ מענטש, וואָס גלייבט אין „טול“, אַז מיינט פאַרקומען
דאס, וואָס עס איז „באָיערש“.

אין אלע לעבעדוקע ברואים. יעטוודער אינציקן
האָט ער, גוטער ברודער, באשטימט זיין אָרט און
פטור! און אויך די מענטשן האָט ער אָנגעצויגנט:
ווער, א שטייגער, זאָל זיין א פרויך און ווער א
פשוטער בשר ודם, פארשטיסט צו זיין? מער פאַר-
טומל זיך ניט קיין קאָפּ און דריי זיך ניט קיין
ספּאָדוק מיט דיין פּלאַנזאָפּיע!

דער יונגער מאטראַס און דורכויס ניט גע-
ווען באפרודיקט מיט לעאנטיעס דערקלערונגען.
פונדעסטוועגן האָט ער ניט באנוט דעם שמועס.

ס'אז ארובער א פאַר מינוט אין שטילשוויגן.
א מאַדנער בוסט, כ'לעבן! האָט לע-
אנטו פּלוצלונג געזאָגט.

מיט וואָס א מאַדנער?

אָט מיט אלץ. וועגן אלץ ווילסטו זיך דער-
וויסן און אויף דער הארמאָניק שפּילסטו מיט אזא
מתיקות אז די ווארפט אָן אן אומעט אויך דער
נשמה, סינעמט אזוי פארן הארצן... וואָס און פריער
געווען דיין טאָן? די ערד באארבעט?

איך בין א יתום. א פאסטויך געווען.

ווער האָט דיך אויסגעלערנט ליינענען און

שרייבן?

— איבער אלען.

— אהא! און דו ביסט שטענדיק אזא שוואַך

כינקער געווען?

— שטענדיק.

— ווי אזוי האָט מען דיך צוגענומען פאר אַ

מאַטראַס?

— מ'האָט מיך טאַקע נישט געוואָלט נעמען.

— איך זאָג, אז דו טויגסט נישט צו אזא

מלאכה. פאַרוואָס זשע האָט מען דיך פאַרט גענומען?

— דער פריץ אונזערער האָט זיך אנטגעבעטן

ביים קאַפּוטאַן: „נעמט, זאָגט ער דעם בחור,

איך דאַרף אים נישט“.

— אָט אַ פּלאַן!— האָט לעאָנטו אויפגערעגט אויס

געשריען.

— נון, לעאָנטו! דער פריץ איז געווען אַ

גוטער, ער האָט דו פויערים קיין צרות נישט אָנגעטאָן.

— אַ שויןער „גוטער“, נישטאָ וואָס צו ריידן! אזא

שלאַפּינקן אוועקגעגעבן אין פּלאַט. דאָס הייסט דאָך:

פטרן אַ מענטשן... און דו וואָלסט זיך פאַר יעדערן

איינשטעלן... ביי דיר איז יעדער מענש אַ גוטער...

דיך האָט קינער נישט געוואָלעוועט און דו פאַר-

ענטפערסט אלעמען... אַ מאַדער מענטש ביסטו! און

דער-רשע איז אויך א גוטער, וואָס?

א שלעכטער, אָבער ניט פון דער גאטור
גאָר פון גאַרנישקייט, אזוי דוכט מיר... ווען ער וואָלט
געווען ביים פולן זינען, וואָלט ער די מאַטראָסן ניט
געשטיקט... קומט אויס, אז מ'דאַרף אויף אים רחמנות
האַבן, וואָס ער האָט קיין פאַרשטאַנד ניט...
נא, איך וואָלט אויף אזא טיפּוול קיין
רחמנות ניט געהאַט... צוליב אים האָט מען מיך צוויי
מאַל די הויט געשוונדן. איך זאָג מיך, און וועמען
ניט? איך וואָלט אים גאָר געכאַפט אין א פינגסטערן
ווינקל...

— דו וואָלט אים גאַרנישט געטאָן, — האָט
זיכער איבערגעהאַקט דער שוואַכיגקער.

— אויב כוואָלט אים ניט געמאַכט מיט א קאַפּ
קירצער, איז מ'זיך נאָמען ניט לעאנטו! — האָט
אויסגעשרויען דער אַלטער מאַטראָס א צוהיצטער.
מיר, ברודער, האָבן ניט איין מאָל אָן-
געלערנט די אָפּיצורן, אז זיי פלעגן זיך הרגענען
פון העלפער הויט... נאָכדעם פלעגן זיי גאָר אנדערע
מענטשן ווערן.

אין דערזעלביקער מינוט האָט זיך דערהערט
דער קול פון וואך אָפּיצור:

— קוק פארויס!

— דאָ! מיר קוקן!—האָבן ביידע מאַטראַסן גע-

ענטפערט מיטאמאָל.

סיאז ווידער געוואָרן שטיל.

III.

און דער פישופדיקער שלאָף האָט זיך שטיל

און אומבאַמערקט צו זיי צוגעגנבעט.

לעאנטו האָט מורא געהאט, זיי זאָלן ביידע

ניט אנטשלאָפן ווערן, האָט ער אָנגעהויבן דערציילן

א מעשהלע.

דער יונגער מאַטראַס האָט אויפּמערקזאם צו-

געהערט. נאָר באלד האָבן זיינע אויגן זיי מיט אַ

נעפל זיך פאַרדעקט. אין דעם שוואַכניקנס אויערן

האָט געקלונגען לעאָנטיעס הייזערדיקער באַסקול,

אַבער די ווערטער זיינען זיי פאַרשווינדן געוואָרן.

און איינגעוויגט פון דער מעשהלע איז דער

מאַטראַס איינגעשלאָפן.

לעאנטו איז געווען זיכער, אַז זיין חבר הערש

איז און ער האָט ווייטער דערציילט וועגן פּין-מלך.

וועגן זיינע צרות וואָס ער איז אויסגעשטאַנען אין

זיין לאָנגן מסופּנעם וועג, און פּלוצלונג האָט אַ

שטין געטאָן אַ גרינער פּייער אויף אן אנטקעגנטי-

מענדיקער שיף.

דער פייערל האָט זיך שנעל דערנעענטערט.
— לאַמיר שרייען! — האָט לעאנט געזאָגט
צום חבר און זיך ווענדנדיק אין דער ריכטונג צום
בריקל, האָט ער האַסטיק אויסגעשרייען:
— א גריין פייערל לינקס! — און האָט לייכט
א שטויס געטאָן זיין חבר אין זאַקסל.

דער יונגער מאַטראַס האָט דעמזעלביקן אויס-
געשרייען איבערגעחזרט מיט א פאַר סעקונדן שפע-
טער, און האָט מיט אימה א בליק געוואָרפן אויפן
גרינעם פייערל.

— כ'בין אינגעשלאָפן! — האָט ער מיט פאַר-
צווייפלונג געשעפטשעט.

דער באַצמאַן איז צוגעלאָפן צו די דיזשורנע.
ער האָט דערלאָנגט דעם שוואַכניקן צוויי-
קלעפ איבערן האַלדז און האָט מיט כעס געזאָגט צו
לעאנטיען:

— שוונער מענטש, וואָס האַסטו אים געלאָזן
פאַפן? איצטער וועט זיין א ריכטיקע חתונה
טינואַליט! מער ווי צרות האָט מען פון אייך ניט.
— אפשר האָט דער „רשע“ ניט באַמערקט, —
האָט געזאָגט לעאנט, מסתמא כדי צו באַרוינקן זיין

חבר, וואָס איז געווען בלייך ווי א טוך.

— ערײַט נישט באמערקט? — האָט דער באצמאן
בייסיק איבערגעחזרט, אָט לויפט ער שוין אַהער.
און ווירקלעך, דער הויכער, געלער אָפּיציר
האָט זיך שוין מיט גיכע טריט געלאָזן לויפן צום נאָז
דער באצמאן האָט זיך אָפּגעקערט פון די צוויי
מאַטראָסן.

לעאנט! האָט ווידער א קוק געטאָן אויפן
שוואַכניקן.

יענער איז געזעסן נישט טייט נישט לעבעדיק,
זיינע לויפן האָבן געציטערט.

א שטאַרקער געפיל פון רחמנות האָט אָנגע-
נומען דעם אַלטן מאַטראָס, ווען ער האָט דערזען
דעם דאַרינקן, טויטבלאסן יונגן מאַטראָסל, וואָס איז
א גוטער און א מאָדנער און שפּילן שפּילט ער אזוי
האַרציק, אז עס כאַפט ביי דער נשמה.
ער האָט שטיל, נאָר מיט א שאַרפן שטרענגן
טאָן געזאָגט צום שוואַכניקן:

— אז דער „רשע“ וועטן פּרעגן, זאָלסטו שוויגן!
אז נישט וועל איך דיר ממתקן! פאַרשטאַנען? !
פאַרווונדערט פון אזא פּלאַצלונגדיקן שטרענגן
טאָן און נישט פאַרשטייענדיק קיין וואָרט האָט דער

שוואכניקער דערשראָקן געענטפערט:
פאַרשטאַנען...

אין דערזעלביקער מינוט איז צו זי צוגע-
גאַנגען דער לייטענאַנט און האָט מיט זיין הויכן,
קליינערדיקן קול אַ פרעג געטאָן:
— ווער פון איך, ליינדאַקעס, האָט שפעטער
אויסגעשרייען?

אין, הער אָפּציר! — האָט לעאָנט גע-
ענטפערט.

דער שוואַכניקער האָט ברויט פונאַנדערגע-
עפנט די אויגן פון גרויס פאַרווונדערונג.
— דו, אַלטער שיכור? דו גראָבער חמור ביסט
געשלאָפן אויף דער דזשור?
— אין, הער לייטענאַנט. כ'בין אנטדרימלט
געוואָרן.

— היי, באַצמאַן! וועסט אים מאַרגן אַרײַנהאַקן
50 שמיץ. זאָל ער ווייטער וויסן ווי מ'שלאָפט.
און דער לייטענאַנט איז גיך אוועקגעגאַנגען.
לעאָנט, וואָס איז דאָס? פאַרוואָס? —
האָט מיט אַ ציטערנדיקן קול אָנגעהויבן דער שוואַ-
כניקער.

ער איז געווען אזוי איבעראַשט, אז זינע אויגן

זינגען פול געוואָרן מיט טרערן.

— כ'האַב געוואָנט: שוויג' קוק פאַר'יס און

א סוף אן עק!

דערנאָך האָט ער צוגעגעבן: — איך שפּי אויף

די פּופציק שמיץ. אָבער דו? דו ביסט דאָך ביי

אינו אַ שוואַכניקער. אויף דיר איז דאָך אַ רחמנות...

— נו, אָט גייט דער דאמפּער! — האָט ער

פּלוצלונג אָפּגעהאַקט.

און אַין דעראמתן, באַלד האָט זיך באַוווּן אַ

סילדעט פון אַ גרויסן אָקעאַן-דאמפּער מיט דריי

מאַסטביימער.

פּערטל שעה אַרום איז שוין בולט

ין דער דאמפּער. ער איז געווען אַרומ-

ל מיטן פּרויטן זוים פון זילבער-גלאַנציקן

וואסער.

פּיידע מאַטראַסן האָבן שווינגנדיק געקוקט

אויפן דאמפּער.

דער שוואַכניקער האָט געווישט די טרערן

פון די אויגן.

לעאנטים פנים, וואָס איז שטענדיק געווען אַ

כמוינער, האָט איצט געשינגט מיט אַ באַגייסטער-

טער ערנסטקייט.

און די לבנה און די שטערנס האָבן, דוכט
זיך, נאָך ליבליכער, נאָך מילדער אַראָפּגעקוקט פון
סאמעטענעם, טונקל־בלייעם הימל.

און דער אַלטער אַלטער אָקעאן האָט נאָך
צאָרטער געקניקלט זינע מעכטיקע כוואליעס אין
אָט דער ווונדערשוניגער טראָפישער נאכט, וואָס
אזו געווען אן עדות פֿין אַ גרויסער ליבשאפט פון
א מאַטראָסן-הארץ.

